

LOCATIE OECUMENISCHE VESPERDIENSTEN:

'De Hoeksteen' Klaartje Donzepad 59 4807898

CONTACTPERSONEN WERKGROEP VESPERDIENSTEN

Job van den Berg	jobvandenber@planet.nl	0654245026
Hilly Bijma	hillybijma@hotmail.com	4728343
Mieke Boonstra	mieke.boonstra@online.nl	4701782
Minke Bruning	m.bruning@casema.nl	4751347
Rita Heinen	r.heinen4@hccnet.nl	0642217051
Ingrid Petten	ipetten@hotmail.com	4807401
Marijke van de Pol	mvdpol@baumfalk.nl	4803101

CONTACTPERSOON CANTORIJ:

Ingrid Petten ipetten@hotmail.com 4807401

CONTACTPERSONEN VERBEELDINGEN:

Ineke Hogeboom ihogeboom@hotmail.com
Riemer Baumfalk riemer@baumfalk.nl

VOORGANGERS:

Ds. Lydia Kansen		
Ds. Marijke van de Pol	mvdpol@baumfalk.nl	4803101
Ds. Titus Woltinge	tituswoltinge@kpnmail.nl	4752141
Ds. Jan Wolswinkel	wolswink@xs4all.nl	
Ds. Rein van der Zwan	reinvanderzwan@debronamersfoort.nl	4755158

De oecumenische vesperdiensten worden georganiseerd onder verantwoordelijkheid van de PGA wijken 'De Hoeksteen' en 'De Bron', met medewerking van voorgangers uit wijkkerken en parochie.

OECUMENISCHE VESPERDIENSTEN

IN 'DE HOEKSTEEN'

HEMELSE SPIJZEN

Voedsel voor de ziel

PROGRAMMA 2023 - 2024

HEMELSE SPIJZEN | Voedsel voor de ziel

TOELICHTING BIJ HET JAARTHEMA

We leven met de seizoenen. In het dagelijks leven en in de gang door het kerkelijk jaar. Dan speelt eten en drinken vaak een rol. Zeker wanneer er een feest gevierd wordt, en er sprake is van gedenken. Gewassen uit een bepaald seizoen en/of een bepaalde streek worden verwerkt in gerechten, dranken, zalven en kruidenmengsels. Het oogsten, verwerken, bereiden en toepassen, kan soms ook een verwijzende of symbolische functie krijgen. In deze serie vesperdiensten willen wij ons hier nader op bezinnen.

Een bron van inspiratie is het boek *'Hemelse spijzen. Een jaarkring van recepten en hun diepere betekenis'*¹. De auteurs: "Heerlijke spijzen en hun recepten kun je met elkaar delen en dat is wat ons tot het maken van het boek heeft bewogen. Met hemelse spijzen willen we de smaak van leven op het spoor komen, niet blijven steken in bittere ervaringen. We willen liever smaakmakers zijn, zout in de pap en met volle teugen ook genieten van de zoetheid die het leven biedt." En daarbij geldt de volgende richtlijn. "Niet alles consumeren wat je wordt voorgehouden, maar het verbond van de Schepper met de schepping voor ogen houden. Om te zorgen dat de aarde bewoonbaar blijft, voor toekomstige generaties en zoveel ander leven." En ... "stilstaan bij het verbond van de Eeuwige met de aarde kan leiden tot een nieuwe kieskeurigheid." Het boek volgt de seizoenen, maar ook de stadia van een mensenleven. De rode draad wordt gevormd door de feest- en gedenkdagen in de westerse christelijke cultuur. De auteurs haalden voor de ontwikkeling van de meeste gerechten hun inspiratie uit de bijbel en uit legenden.

Dit boek zette ons op het spoor van teksten uit de bijbel en daarmee verbonden betekenis. In dit boekje treft u de uitwerking van het thema aan. Ook bleken er allerlei aanknopingspunten voor verbeeldingen, voor stilte, gebed, voor zang en muziek. En voor het nadenken over hoe je geloven in woord en daad in praktijk kunt brengen. Wanneer smaakt het leven goed, en hoe kunnen we daar aan bijdragen? Hoe gaan we om met schaarste en tekort, met de onrechtvaardige verdeling van wat met de schepping gegeven is? Hoe voeden we onze hoop en verwachting ook in donkere tijden, of als ongeluk je treft? Vragen die aan ons als mensen gesteld worden, en die we elkaar stellen. Telkens opnieuw, in alle tijden en seizoenen en omstandigheden.

We hopen op weer een goede gang door het jaar heen. Van harte welkom om deze vesperdiensten in 'De Hoeksteen' mee te vieren. Elke tweede zondag van de maand, om 17.00 uur, van oktober 2023 tot en met mei 2024.

De Werkgroep Oecumenische Vesperdiensten

CANTORIJ EN MUZIEK

De cantorij is al meer dan 30 jaar nauw verbonden met de oecumenische vespervieringen. De cantorij oefent op de twee woensdagavonden voorafgaand aan elke vesperdienst de liederen voor die viering. Ook wordt een half uur voor het begin van elke viering geoefend. Cantorij en vespervieringen worden instrumentaal begeleid door piano, viool, dwarsfluit en gitaar. Dit seizoen zal de cantorij ook weer aan een aantal morgendiensten in de wijkkerken meewerken.

De cantorij oefent extra voor medewerking aan morgendiensten, voor Christmas Carols met kerst, voor de Paasnacht in de Stille Week of zingen in de Koperhorst. U bent ook van harte welkom om speciaal voor deze gelegenheden mee te komen zingen.

Voor informatie over meedoen met de cantorij kunt u contact opnemen met de dirigent, Ingrid Petten.

REPETITIEDATA CANTORIJ (woensdagavond 20-22 uur)		Datum vesperviering op zondagmiddag, 17:00 uur
September 2023	27 (startavond)	
Oktober 2023	4, 11	8 oktober 2023
November 2023	1, 8, 15, 22, 29	12 november
December 2023	6, 13, 20	10 december / Kerstnacht
Januari 2024	3, 10, 24, 31	14 januari 2024
Februari 2024	7, 28	11 februari
Maart 2024	6, 13, 20, 27	10 maart / Paaswake
April 2024	3, 10, 24	14 april
Mei 2024	8, 22, 29	12 mei

*Data cursief zijn repetitiedata voor overige activiteiten van de cantorij:
Kerstnacht, Paaswake in de Stille week en morgendiensten in een van de wijkkerken*

¹ Samenstelling, auteur: Tini Brugge; auteur recepten: Gert Vos, Fotografie Isabel Rottiers.
Uitgave Lannoo/Ten Have

EEN VESPER IS EEN AVONDGEBED

Op vaste tijden wordt er gebeden en gezongen, dag in dag uit. Deze korte vieringen vormen ankers in de tijd. De vesper is één van de getijden uit de dagelijkse cyclus in veel kloosters. De dichter Jan Wit verwoordde het belang daarvan ooit als volgt: 'Wie zijn Getijden niet houdt, wordt door de tijd overspoeld.' De vesper wordt gevierd bij het vallen van de avond. De duisternis werpt ons terug op onszelf en kan bedreigend zijn. We zoeken dan naar houvast op onze weg door de nacht. Door het donker heen mogen we uitkijken naar de nieuwe morgen.

De vesper is ontstaan uit de joodse eredienst, waarin het morgen- en avondgebed de voornaamste gebedsmomenten vormen.

De oorsprong hiervan lag in de eredienst in de tempel, met haar morgen- en avondoffer. De synagoge sloot zich hierbij aan door op dezelfde tijden samenkomsten te houden voor het lezen uit de Thora en voor het gebed.

De oecumenische vesperdiensten putten uit verschillende kerkelijke tradities die hieruit voort zijn gekomen. De vieringen zijn meditatief: er is ruimte voor stilte, lezen uit de bijbel, gebeden, een kaarsje branden, verbeelding, zingen en muziek. Zo kan het vieren van een vesper ruimte bieden aan geloof en twijfel, vreugde en verdriet, hoop en wanhoop van mensen.

VERBEELDINGEN TER INSPIRATIE

Bij de vesperdiensten zullen ook dit seizoen weer verbeeldingen te zien zijn, onder meer van Ineke Hogeboom en Riemer Baumfalk. Zij laten zich daarbij inspireren door het thema van de vesperdienst.

MEEDOEN MET VOORBEREIDEN

Alle vespervieringen beginnen op 2^e zondagmiddag van de maand om 17:00 uur in 'De Hoeksteen'. Als u een keer met ons een viering wilt voorbereiden, dan kunt u zich bij een van de leden van de werkgroep vesperdiensten daarvoor aanmelden. De voorbereidingen vinden in principe plaats op de in het rooster op bladzijde 3 aangegeven avond van 20:00 tot 21:30. Van harte uitgenodigd om daar een keer aan mee te doen!

Programma Oecumenische Vesperdiensten 2023 - 2024

HEMELSE SPIJZEN, *voedsel voor de ziel*

DATUM VESPER	HEMELSE SPIJZE	VOORGANGER	COÖRDINATOR VOORBEREIDING
8 oktober 2023 17:00 uur	GRAANOOGST	ds Titus Woltinge	<i>Hilly Bijma</i> 22 september
12 november 17:00 uur	BROOD EN VIS	ds Rein vd Zwan	<i>Job van den Berg</i> 9 oktober
10 december 17:00 uur	AMANDELTWIJG	ds Jan Wolswinkel	<i>Rita Heinen</i> 20 november
14 januari 2024 17:00 uur	WIJN	Job van den Berg	<i>Marijke van de Pol</i> 18 december
11 februari 17:00 uur	MOSTERDZAAD	ds Rein vd Zwan	<i>Rita Heinen</i> 22 januari
10 maart 17:00 uur	MANNA	ds Lydia Kansen	<i>Job van den Berg</i> 19 februari
14 april 17:00 uur	VIS	ds Titus Woltinge	<i>Hilly Bijma</i> 18 maart
12 mei 17:00 uur	GRANAATAPPEL	ds Marijke vd Pol	<i>Marijke van de Pol</i> 22 april

BIJBELTEKSTEN EN SYMBOLIEK VAN 'HEMELSE SPIJZEN'

HEMELSE SPIJZE	BIJBELGEDEELTE	TASTBARE SYMBOLIEK <small>(bron: 'Hemelse Spijzen', Tini Brugge en Gert Vos)</small>
GRAANOOGST	Ruth 2:2 <i>'ik wil graag naar het land gaan om aren te lezen bij iemand die mij goed gezind is'</i>	Graan de grondstof voor brood. In de Bijbel heeft dat vaak de betekenis van het brood des levens; samen met wijn vormt het de tekenen van de maaltijd van de Heer, ofwel eucharistie of heilig avondmaal.
BROOD EN VIS	Johannes 6:9 <i>'er is hier wel een jongen met vijf gerstebroden en twee vissen'</i>	Gerst wordt in de Bijbel genoemd als een van de zeven zegeningen van het beloofde land (Deut. 8,8). Het is een maand eerder rijp dan tarwe. Daarom wordt gerst ook gebruikt bij de offerande op het joodse paasfeest (Pesach). Gerst wordt minder gewaardeerd dan tarwe omdat je met tarwe beter brood bakt. Gerstebroden werden door arme mensen gegeten.
AMANDELTWIJG	Jeremia 1:11,12 <i>'De HEER richtte zich tot mij: 'Wat zie je Jeremia?' Ik antwoordde: 'Ik zie een amandeltwijg.' 'Dat zie je goed,' zei de HEER. 'Zo zeker als een amandelboom in het voorjaar uitbot, zo zeker laat ik mijn woorden uitkomen.'</i>	De amandel is een van de eerste bomen die bloeit na de winter. In de bijbel is de amandel een beeld van bevestiging en uitverkiezing (Numeri 17,23 en Jeremia 1,11). De Hebreeuwse naam voor amandelboom verwijst naar wakker worden, de wacht houden en uitzien. Knoppen en bloemen werden ter versiering in de luchter van de ark van het verbond nagemaakt. (Exodus 25,31-35).
WIJN	Johannes 2:10 <i>'Iedereen zet zijn gasten eerst de goede wijn voor ..'</i>	Druif is een van de gezegende vruchten van het beloofde land (Deut. 8,8) die naar de overvloed, het goede leven verwijzen. Als uitverkoren volk wordt Israël in de bijbel vergeleken met een wijnberg en wijnstok (Jesaja 5,7; Hosea 10,1) In het nieuwtestament wordt Jezus de ware wijnstok genoemd (Joh 15,1-15). Van de geplette druiven wordt wijn gemaakt, die als symbool van bloed en leven, samen met brood de tekenen vormt van de maaltijd van de Heer.
MOSTERDZAAD	Marcus 4:30-32 <i>De gelijkenis van het mosterdzaad</i>	Mosterd: 'Met het koninkrijk der hemelen gaat het als een mosterdzaadje, dat iemand op zijn akker zaaide. Dat is wel het kleinste van alle zaden, maar als het is opgeschoten, is het groter dan de struiken en wordt het een boom (Matteüs 13,21). Inmiddels zijn er kleinere zaden bekend, maar mosterdzaad blijft herinneren aan het Koninkrijk Gods.
MANNA	Exodus 16:14,15 <i>Toen de dauw opgetrokken was, bleek de woestijn bedekt met een fijn, schilferachtig laagje, alsof er rijp op de aarde lag. 'Wat is dat?' vroegen de Israëlieten elkaar toen ze het zagen; ze begrepen niet wat het was. Mozes zei tegen hen: 'Dat is het brood dat de HEER u te eten geeft.</i>	In de joodse traditie is Manna 'brood uit de hemel'. Dit werd veertig jaar geschonken (Ex 16,35) en hield op toen zij, aangekomen in het beloofde land, konden eten van wat de aarde voortbracht (Jozua 5,12). Manna is afkomstig van de 'mannatamarisk'. Er komt een zoete vloeistof vrij die in korreltjes op de grond valt. Deze korrels smaken als zoet baksel. Johannes schrijft over Jezus: 'Ik ben van de hemel neergedaald, niet om mijn wil te doen, maar die van mijn Vader.' Jezus is het manna.
VIS	Johannes 21:12,13 <i>Jezus zei tegen hen: 'Kom eet iets.' Geen van de leerlingen durfde Hem te vragen wie Hij was, ze begrepen dat het de Heer was. Jezus nam het brood en gaf hen ervan, en Hij gaf hen ook vis.</i>	De Vis verwijst naar Jezus Christus. Het Griekse woord voor vis ICHTHUS is een korte, krachtige geloofsbelijdenis: IESOUS CHRISTOS THEOU UIOS SOTER: Jezus Christus, Gods Zoon, Verlosser. Een vis wordt vaak afgebeeld bij Antonius van Padua die voor vissen predikte en soms bij de Bijbelse personen Tobias en Petrus die visser was en visser van mensen werd.
GRANAATAPPEL	Deuteronomium 8:7-9 <i>Straks brengt de heer, uw God, u naar een goed land, een land van beken, bronnen en waterstromen, die ontspringen in de valleien en op de bergen, een land van tarwe en gerst, van wijnstokken, vijgenbomen en granaatappelbomen, een land van olijven en honing, een land waar u niet slechts schamel brood zult eten, maar waar het u aan niets zal ontbreken ..'</i>	Granaatappel: Door de vele zaden die de vrucht heeft, is het een beeld van overvloed. Het rode sap wordt wel gezien als liefdesdrank. Ze werd beschouwd als een van de zeven goede gaven uit het beloofde land (Deut. 8,8). Granaatappels werden afgebeeld in de tempel van Salomo en in de kleding van priesters. In de Renaissance en Barok wordt het Jezuskind soms afgebeeld met een granaatappel in de hand als verwijzing naar het eeuwige leven.